

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1869

De S. Germano. Eremita Et Martyre, In Arvernia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67915)

DE S. GERMANO.

EREMITA ET MARTYRE,

IN ARVERNIA.

SYLLOGE.

ANTE
SÆCULUM XI.In oppido S.
Germani in
Eremo, quod
olim Arver-
niae priora-
tus erat,

B

Scripserunt decessores nostri ad diem x mensis Octobris in Prætermissorum et ad alios dies relocatorum catalogo sequentia, quæ quoniam rationem continent cur de S. Germano hic agimus, recitare lubet: S. Germanus eremita, qui in Arvernica prioratu, abs illo nomen sortito, vitam eremiticam duxisse fertur, hodie ibidem coli in Ms., quæ penes nos exstat, notitia asseritur; atsi cum pauca de Sancto illo hactenus habeamus comperta, futurumque forsitan sit, ut temporis lapsu plura edoceamur, expedit enimvero, ut, seposita tantisper ista notitia, Mabillonium in Actis Benedictinis hic sequamur, ac proin ut de S. Germano non agamus ante diem, in quem cultus ejus ab auctore illo ibidem sæculo vi, parte II, pag. 209 in notula huic subjecta, differtur, XVI Octobris. Neque displicet audire Mabillonium, qui illustrans miraculum, quo S. Robertus Casæ-Dei abbas anguillarum furtum divinitus cognovisse perhibetur, nonnihil simul illustrat hunc prioratum: Hic locus (quem S. Roberti biographus Sanctum Germanum nuncupat) videtur esse oppidum S. Germani dictum, quatuor circiter leucis distans a Casa-Dei (Chaise-Dieu) Iciodorum (Issoire) versus, situm in loco asperissimo et frigidissimo. Dicitur vulgo S. Germanus in Eremo, S. Germain en l'herm, ubi olim prioratus conventualis Casæ-Dei subjectus, nunc in simplicem, ut vocant, prioratum redactus, cujus titulum habet unus e Patribus Oratorii Claromontani. Hujus loci ecclesia a B. Roberto instaurata fuit, quæ ei tradita fuerat ab Henrico Francorum rege et ipsi confirmata diplomate dato anno 1052. Porro S. Germanus hujus loci patronus dicitur ibidem vitam eremiticam duxisse, cujus festum loci incolæ celebrant die XVI Octobris. Hæc Mabillonius loco citato. Henschenius, Mabillonio in S. Roberti Vita ad XXVI Aprilis (a) commentanda præiens, suo tempore hunc prioratum a Casa-Dei dependentem eumque opulentum dicit. Nunc vero absorptus est a vocaci superioris sæculi impietate. Cavendum vero est ne hoc oppidulum cum aliis homonymis fere oppidis aut vicis Arvernica confundatur, qualia sunt S. Germanus in Ambronio, Saint-Germain Lembron, S. Germanus, Saint-Germain, etc.

colitur S.
Germanus
non x aut
xvi, sed VIII
Octobris.

2 Nisi varia festa sibi sacra habuerit noster S. Germanus (quod ob cultus exilitatem probabile non est,) erravit verisimiliter Mabillonius, cum S. Germani cultum in XVI Octobris retulit; a vero quoque alienus fuit qui conscripsit notitiam, cujus secundum decessores nostros superius meminimus. Ad nos etenim scripsit R. Parochus San-Germanensis suæ parociæ patronum non XVI Octobris sed VIII ejusdem mensis coli. Cæterum ejus cultus ecclesiasticus hoc oppido circumscribitur; nam in directorio diocesis

(a) T. III April., p. 328.

Claromontana (cui includitur hoc oppidum), dato in annum 1827, exulat e sacris laterculis; et memoratus Dominus Parochus testatur ne in oppido quidem S. Germani in Ambronio hunc Sanctum patronum esse; et quidem S. Germanus Autisiodorensis, licet popularis non foret, multo majorem venerationem olim in Arvernica nactus fuit, quandoquidem Jacobus Branche in Vitis Sanctorum Arvernica, anno 1652 editis, plura recenset miracula hujus Sancti ope in Cesain superioris Arvernica vico patrata, dum ne nominis quidem nostri Sancti Germani mentionem faciat. Nullum præterea novimus Martyrologium, quod hunc Sanctum memoret: quæ tot indicia sunt cultum olim minime late fuisse propagatum.

3 At contra in oppido, quod ab eo mutuatum est suum nomen, viget floretque etiamnum debitus ei honor, licet nullus Hymnus, nulla Prosa, nec Litania, sed Missa et Officium de communi Martyrum celebretur. Præter oppidum duo loca ei sacra sunt, uterque speciali veneratione: ad partem nempe meridionalem oppidi, si paulisper ad orientem defleat, occurrit fons, qui scaturisse dicitur ex ipso loco, in quem S. Martyris decedit caput. Huc accedunt, qui febris tentatur; aquam hinc haustam bibunt; plurimique Deo ejusque Sancto gratulantur, salutarem hujus aquæ virtutem sese expertos esse. Alter locus est regia silva S. Germani in Eremo. In hac silva etiamnum exstant rudera exigui ædificii, formam crucis græcæ imitati, quod apud accolæ cella S. Germani semper audit atque habita est. In parte meridionali horum rudera constructa est absis, seu quidpiam absidi simile (chevet); quem locum æstimat laudatus parochus verisimiliter oratorium esse, in quo preces suas fundebat sanctus eremita: cui conjecturæ non refragatur; atque adeo probabilissimum habemus, illic sepultum fuisse S. Germanum. Et quidem in Vita S. Juniani jam docuimus olim quandoque mortuos et imprimis, ut videtur, eremitas sepultos fuisse in loco, in quo vixerant; verumtamen terram istic fodendam sese curasse scripsit sæpe dictus reverendus vir, at nullas inscriptiones, sigilla aliasve hujusmodi res repertas fuisse: quod cum jam pridem e terra levata fuerint S. Germani Reliquiæ, mirabile videri nequit. Obtinet vero illis etiamnum pius atque natus usus: feria scilicet secunda Paschatis properant illic San-Germanenses religiosi incolæ; et suum quisque offert prandium, quod vel agnus vel hædillus est.

Loca ei sa-
cra;

E

F

4 Reliquiæ S. Germani, quæ in cognomine oppido nunc servantur, exiguæ sunt, cum ex cubito tantum aut radio constant (un os de l'avant-bras). Instrumenta autem, quæ earum authenticitatem certam faciebant, flammis absorpta perierunt inter turbas reipublicæ Gallicanæ; sed cum sacra illa pignora a duabus matronis servata, et, publico religionis cultu instaurato, reddita fuissent, confectum

Reliquiæ, et
documentorum
absentia.

est

A

est juridicum super ea re diploma, quod anno 1810 ab illustrissimo D. Duval de Dampierre, episcopo Claromontano, approbatum fuit. Quocirca, cum Reliquiæ illæ tanquam ex corpore S. Germani desumptæ recognitæ fuissent, inclusæ sunt lipsantheçæ ex cupro argentato forma ovata confecto. Quo autem tempore violatum fuit S. Germani templum, partium minime est archivio, et quæ capiebat Ms. volumina incendio voranda tradita sunt anno 1793; atque nunc nemo jam est in tota parocia, qui resciat quid de S. Germano testarentur; ita ut sæpenumero laudatus parochus asserat, fieri non posse ut S. Germani Vita illustretur documentis ex hoc oppido repetendis. Ei vero lubuit e populari traditione nobis concinnare notitiam, quam doleo me conferre non posse cum altera notitia, quam superius memini apud decessores nostros extitisse, et quam nunc neque in bibliotheca Burgundica, neque apud nos in monumentis, quæ diebus VIII, IX et X Octobris sua luce decorandis olim fuerunt utilia, reperire quivimus. Hanc vero opellam, e gallico idiomate latine a me factam atque aliquantum contractam, jam exhibeo.

B

S. Germanus
zeli sui

5 S. Germanus nobili ortus genere a teneris annis virtutem amplexus est. Ut totus Deo viveret, mundo valedixit, seseque abscondit in vastis silvis, quæ Arverniz partem, in Euronotum vergentem, id temporis obumbrabant. Extruxit ipse sibi in loco aspero cellulam, quam nunquam deserere, nisi cum raros hujus regionis incolæ evangelico verbo excolere averet. Sux vitæ austeritas, beneficia atque miracula sibi divinxerunt amorem atque reverentiam cujusque ad se accedentis. Dederat ei Deus mirabilem cordis humani scientiam: unde cum peccatorem videret, intelligebat continuo quæ esset ejus conscientia ratio. Quibus dotibus superaddebat zelum mitem, benignum atque prudentem, quo ad cælestem caulam oculos reducebat plurimas. Istiusmodi autem mentis immutatio martyrii palmam ei procuravit. Etenim die quadam venator, mediis in silvis errabundus offendit forte sancti eremite turgiolum. Divinitus autem noverat sanctus asceta quot in veneratoris animo laterent crimina; quocirca pergit ei obviam Christi crucifixi imaginem manibus stringens, eumque uno intuitu ad meliorem amplectendam frugem inducit. Sancti genua exosculatur peccator, renuitque deserere virum, qui penitentia gratiam sibi adeptus fuerat.

C

martyr occumbit, ut
tabula picta
et traditio
testatur.

6 Ante tumultus sæculi proxime elapsi exposita erat in templo tabula picta, quæ juvenem exhibebat venatorem, genuflectentem coram sancto eremita. Equus vero penitentis juvenis in picture recessu referebatur alligatus arbori. Hujus imaginis prævum ectypon nunc exstat in fastigio sacelli, sancto patrono sacri. At qualescumque ejus sint dotes, veteris traditionis per illud servantur vestigia. Testa-

D

tur vero chronicon, seu potius (ni fallor) popularis traditio juveni huic perversum fuisse commercium cum matrona, quæ in his habitabat plagis. Hæc porro cum impura libidinis suæ vincula rupta vidit, irâ incenditur, et Herodiadem imitata, sancti viri caput sibi expostulat: quocirca sicarios mittit ad sanctum anachoretam, obviam eis venientem. Brevi sacrum caput gladio recisum decedit, labitur in lacunam, atque ubi sistit, scælet continuo fons, de quo superius num. 3 diximus. Hæc itaque sunt quæ adipisci licuit ex populi narrationibus de S. Germano. Vix quidquam hic reperire est quod arduum creditu sit. Unum scaturientis fontis miraculum rescandum forte est, quoniam ubique fere locorum istiusmodi fontes designantur, quin historica documenta populi fidei adstipulentur. Libentius ego credo Reliquiarum immersione aliarum solemnitate sacratas fuisse hujusmodi undas: unde populari venerationi nullum fundamentum substratum esse nolim quis dixerit.

7 Cum vero historia abbatiæ Casæ-Dei scriptæ quidem, non autem editæ sint, nihil fere reliquum mihi superest, unde antiquum prioratum S. Germani illustrem. Tacet præterea de eo Beaunier in catalogo Archiepiscopatum, etc. Galliz, similiter tres Galliz Christianæ editiones, et Mabillonius in Annalibus sui ordinis. Hanc itaque claudo syllogen, duplici proposita annotatione, quam ex privilegio num. 1 hujus Commentarii memorato haurio: prior scilicet ad S. Germani ætatem spectat; cum etenim hoc privilegium Vitriaco palatio publice obtentu domini ac venerabilis Hugonis Nivernensis episcopi mense Septembri, luna undecima, indictione quinta, ab incarnatione Domini anno 1052 (aut potius secundum recentiorem computationem, anno 1051) ab Henrico rege datum fuerit, oportet ut S. Germanus sæculo undecimo anterior sit. Inter varia enim dona, quæ inibi confirmat Henricus I, habes in vico Triniaco Ecclesiam S. Germani Martyris, cum ipso vico et omnibus ad eum pertinentibus. Et quidem cum testetur, ut supra vidimus, Mabillonius ecclesiam S. Germani fuisse restauratam a S. Roberto, aliquanto etiam altius ascendendum est, quoniam medio sæculo undecimo ille S. Robertus, Casæ-Dei abbas, vixit. Altera notatio spectat ad pristinum nomen vici, quod nunc oppidum S. Germani in Erema appellari diximus. Fuit autem illud nomen vel Triniacum, ut ex autographo scripsere sodales D. Bouquet (a), vel Tuniacum, ut habet Gallia Christiana in hujus diplomatis fragmento (b). A Baluzio, editore operum Servati Lupi, in appendice (c), hæc quoque charta ex veteri Membrana D. de Kerouval edita est; et priori scribendi formæ ejus lectio favet. Cæterum, licet sat sedulo indaganti, alibi mihi non occurrit hoc nomen.

Ejus alas, et
pristinum
nomen oppi-
di S. Ger-
mani.

E

F

(a) Recueil des Historiens de France, t. XI, p. 588. — (b) T. II, col. 104. — (c) P. 529.